
*Марина
Ткачук*

«70 РОКІВ – ПОЧАТОК ДОБИ ЗРІЛОСТІ»

Дорогі колеги! Мені дуже приємно привітати сьогодні весь колектив Інституту філософії від імені Національного університету «Києво-Могилянська академія», від імені факультету гуманітарних наук, який я очолюю, і від імені кафедри філософії та релігієзнавства, яку очолює присутній тут професор Вадим Ігорович Менжулін.

70 років — поважний вік, який дозволяє підводити певні життєві підсумки, й водночас початок тієї доби зрілості в історії Інституту філософії, яка дає підстави сподіватися на його нові творчі злети і досягнення. Безумовно, наші очікування пов'язані передусім із науковими зверненнями шановного «ювіляра», адже протягом усієї своєї історії Інститут філософії був і залишається головним осередком філософської науки в Україні. Він є тим консолідуючим центром, тим стрижнем, навколо якого гуртується українська філософська спільнота, ініціатором цілої низки важливих подій і започаткувань, що стали потужним імпульсом для професійного зростання вітчизняних науковців і розвитку фахової комунікації та продуктивного діалогу між філософськими осередками. Важко переоцінити також роль співробітників Інституту філософії у творенні громадянського суспільства і демократичних інститутів в Україні, у розвитку українського гуманітарного експертного середовища. Все це дуже важливо. І на цих ділянках Інститут філософії, переконана, плідно працюватиме і надалі.

Але я би хотіла звернути особливу увагу на ще одну значущу сторінку в повсякденні Інституту філософії, якою можуть похвалитися далеко не всі академічні інститути в Україні. Йдеться про потужну інкорпорованість Інституту в систему освіти. Згадаймо, колеги, що саме Інститут філософії відіграв у свій час

величезну роль у поверненні до нашої актуальної культурної пам'яті власне української філософської освіти та її першої вищої інституції — славетної Києво-Могилянської академії. Саме в Інституті філософії ще в середині 1960-х років було започатковано систематичне вивчення її філософських курсів і спадщини видатних професорів. Згадаймо сьогодні й ту людину, чие 85-річчя майже збіглося в часі з 70-річчям Інституту філософії — маю на увазі багаторічного співробітника відділу історії філософії в Україні Вілена Сергійовича Горського та його непересічну роль у відродженні Києво-Могилянської академії. На початку 1990-х років Вілен Сергійович, якому вже було понад 60 років, наважився на карколомний крок у своєму житті: він залишив посаду в Інституті філософії, де успішно працював майже 30 років, і пішов створювати «з нуля» кафедру філософії та релігієзнавства в українському університеті нового, дерадянізованого зразка. Прийшовши до університету з амбітною метою — виховати нове покоління українських філософів, здатних на рівних вести діалог із західними колегами, він згуртував довкола новоствореної кафедри провідних українських фахівців у різних царинах філософської науки, створив колектив однодумців, який спромігся розробити ефективну модель філософської освіти, ґрунтовану на засадничих для НаУКМА принципах *liberal arts education*. І в цьому колективі вагоме місце від початку належало колегам із Інституту філософії, до якого Вілен Сергійович завжди зберігав любов і шану, як до рідного дому. Перші в Україні бакалаври (1996) і магістри (1998) філософії, яких підготувала Могилянка, 5 докторів і близько 50 кандидатів філософських наук серед її випускників, створення на кафедрі філософії та релігієзнавства НаУКМА потужного осередку філософської освіти й науки — в усьому цьому є значна частка копіткої роботи і тих фахівців Інституту філософії, які поєднували і поєднують академічну діяльність із викладацькою роботою в нашому університеті. Наша тісна співпраця, що триває вже майже 25 років, склала не лише одну з фундаментальних засад могилянської філософської школи. Вона виявилася потужним стимулом для творчої самореалізації тих наших інститутських колег, що брали і беруть участь у безпрецедентному, по суті, міжінституційному філософсько-освітньому проекті, який реалізує кафедра філософії та релігієзнавства НаУКМА, розробляючи нову модель філософської освіти, вільну від «радянських атавізмів» і відповідну запитам сучасності. Важко перелічити також усі ті наукові заходи та проекти, що поєднали наш університет із Інститутом філософії за ці роки. І нам особливо приємно, що молоді кадри, які поповнили інститутські відділи з початку 2000-х років, є, переважно, випускниками саме НаУКМА.

Тож дозвольте, дорогі колеги, щиро подякувати вам за нашу плідну і приємну співпрацю! Прийміть також привітання і найкращі побажання не лише від кафедри філософії та релігієзнавства НаУКМА, а й від усіх студентів, викладачів і співробітників факультету гуманітарних наук, усіх його восьми гуманітарних кафедр, які шанують Інститут філософії не лише за його безпосередню фахову діяльність, а й за вагому роль у творенні сучасного українського інтелектуального, наукового і культурного «ландшафту».

А зараз дозвольте нам із Вадимом Ігоровичем вручити персональні подяки і пам'ятні монети, випущені Національним банком України минулого року до 400-ліття Києво-Могилянської академії, тим із вас, хто своєю повсякденною працею особливо долучився до творення «новітньої історії» Могилянки та її факультету гуманітарних наук. Передусім я вручаю цю ширу подяку директору Інституту філософії, дійсному члену НАНУ, першому в історії НаУКМА проректору з наукової роботи, її почесному професору і багаторічному викладачу Мирославу Володимировичу Поповичу — за вагомий особистий внесок у розвиток філософської освіти та гуманітарних наук у НаУКМА. Щиро дякую фундатору релігієзнавчої освіти в НАУКМА, заступнику директора Інституту філософії, керівнику Відділення релігієзнавства Анатолію Миколайовичу Колодному. Наша подяка за багаторічну сумлінну працю та вагомий особистий внесок у розвиток філософської освіти в НаУКМА — заступнику директора Інституту філософії, завідувачу Відділу соціальної філософії Анатолію Миколайовичу Єрмоленку. Із задоволенням вручаю подяки завідувачу Відділу філософії культури, етики та естетики Євгену Костянтиновичу Бистрицькому — за вагомий особистий внесок у становлення філософської освіти в НаУКМА; завідувачу Відділу історії релігії та практичного релігієзнавства, професору кафедри філософії та релігієзнавства НаУКМА Людмилі Олександрівні Филипович — за багаторічну сумлінну працю і вагомий особистий внесок у розвиток релігієзнавчої освіти в НаУКМА; президенту Українського філософського фонду, провідному науковому співробітнику Інституту філософії Сергію Вікторовичу Пролеєву — за багаторічну сумлінну працю на посаді професора кафедри філософії та релігієзнавства і вагомий особистий внесок у підготовку аспірантів НАУКМА; провідному науковому співробітнику Інституту філософії Ользі Євгенівні Гомілко — за багаторічну сумлінну працю на посаді професора кафедри філософії та релігієзнавства НаУКМА; завідувачу Відділу історії філософії України Сергію Львовичу Йосипенку — за багаторічну сумлінну викладацьку працю і розвиток наукового співробітництва з кафедрою філософії та релігієзнавства НаУКМА; провідному науковому співробітнику Інституту філософії Ніні Павлівні Поліщук — за багаторічну сумлінну працю на посаді професора кафедри філософії та релігієзнавства НаУКМА; науковому співробітнику Інституту філософії, випускнику НаУКМА Юрію Юрійовичу Завгородньому — за багаторічну сумлінну викладацьку працю на кафедрі філософії та релігієзнавства НаУКМА.

Дорогі колеги, ми ще раз вітаємо вас усіх із ювілеєм і зичимо колективу Інституту філософії нових творчих звершень! Сподіваюся, що протягом наступних десятиріч наше співробітництво буде лише поглиблюватися, що воно сприятиме утвердженню на наших теренах світових академічних стандартів і матиме нові рясні плоди на ниві української освіти і науки.

Ткачук, Марина — доктор філософських наук, професор, декан факультету гуманітарних наук Національного університету «Києво-Могилянська академія».
